

KOMISIJOS KOMUNIKATAS

dėl Geriausios praktikos vykdant valstybės pagalbos kontrolės procedūros kodekso dalinio pakeitimo PROJEKTAS

1. ĮVADAS

1. Europos Sąjunga yra Jungtinių Tautų Europos ekonomikos komisijos (UNECE) konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (toliau – Konvencija) šalis. Sąjungos institucijų atžvilgiu Sąjunga Konvenciją įgyvendina Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1367/2006¹ (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 1367/2006).
2. Komisijos priimami valstybės pagalbos sprendimai į Reglamento (EB) Nr. 1367/2006 taikymo sritį nepatenka. Byloje ACCC/C/2015/128 Atitikties Orhuso konvencijai komitetas konstatavo, kad nesuteikdama visuomenės nariams galimybės pasinaudoti administracinėmis ar teisminėmis procedūromis, kad jie galėtų užginčyti Komisijos pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį priimtus sprendimus dėl valstybės pagalbos priemonių, kurie prieštarauja ES aplinkos apsaugos teisei, Sąjunga pažeidžia Konvenciją².
3. Kaip nustatyta Komisijos reglamente [xx]³, siekdama reaguoti į tas išvadas Sąjunga turi nustatyti vidaus peržiūros mechanizmą. Tas mechanizmas turi būti taikomas pagal Tarybos reglamento (ES) 2015/1589⁴ 9 straipsnio 3 ir 4 dalis Komisijos priimtiems galutiniams valstybės pagalbos sprendimams, kuriais užbaigiama oficiali tyrimo procedūra pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį, kai tų valstybės pagalbos sprendimų teisinis pagrindas yra SESV 107 straipsnio 3 dalies a, c, d ir e punktai, taip pat b punkto pirma dalis (pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti). Kaip nustatyta Komisijos reglamente [xx], turi būti reikalaujama, kad pranešančioji valstybė narė pateiktų patvirtinimą, kad nei veikla, kuriai skiriama valstybės pagalba, nei jokie valstybės pagalbos priemonės, apie kurią pranešta, aspektai, kurie yra neatsiejamai susiję su pagalbos tikslu, neprieštarauja Sąjungos aplinkos apsaugos teisei⁵.

¹ 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1367/2006 dėl Orhuso konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatų taikymo Bendrijos institucijoms ir organams, OL L 264, 2006 9 25, p. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1367/oj>.

² Žr. https://unece.org/env/pp/cc/accc.c.2015.128_european-union.

³ Komisijos reglamentas [xx], kuriuo iš dalies keičiamas 2004 m. balandžio 21 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 794/2004, įgyvendinantis Tarybos reglamentą (ES) 2015/1589, nustatantį išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles.

⁴ 2015 m. liepos 13 d. Tarybos reglamentas (ES) 2015/1589, nustatantis išsamias Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio taikymo taisykles, OL L 248, 2015 9 24, p. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>.

⁵ *Ex multis*, 1977 m. kovo 22 d. Sprendimo *Iannelli & Volpi SpA* prieš *Ditta Paolo Meroni*, 74/76, EU:C:1977:51, 14 punktas: „Tam tikroms Sutarties nuostatomis prieštaraujantys pagalbos aspektai <...> gali būti taip neatsiejamai susiję su pagalbos tikslu, kad jų neįmanoma vertinti atskirai, todėl jų poveikis visos pagalbos suderinamumui ar nesuderinamumui būtinai turi būti vertinamas pagal 93 straipsnyje numatytą procedūrą“.

4. Šiuo komunikatu iš dalies keičiamas Geriausios praktikos vykdant valstybės pagalbos kontrolės procedūras kodeksas (toliau – Geriausios praktikos kodeksas). Jame išdėstoma vidaus peržiūros procedūra ir nustatoma, kokie subjektai turi teisę teikti Komisijai prašymą atlikti vidaus peržiūrą (toliau – prašymas), nurodomos tokio prašymo teikimo sąlygos, apimtis ir taikytini terminai.
5. Be to, Komisija įgijo daugiau patirties, susijusios su Geriausios praktikos kodekso 3 skirsnyje nurodytu išankstinio pranešimo etapu, iš kurios matyti, kad ryšiai su valstybėmis narėmis tuo etapu paprastai trunka ilgiau, visų pirma sudėtingų bylų atvejais. Todėl išankstinio pranešimo etapo trukmė (6 mėnesiai) atitinkamai turėtų būti pailginta iki 12 mėnesių.
6. Galiausiai, Komisija pripažįsta, kad niekada netaikė Geriausios praktikos kodekso 6 skirsnyje nustatytos supaprastintos procedūros nesudėtingose bylose. Todėl šios procedūros turėtų būti atsisakyta.

2. GERIAUSIOS PRAKTIKOS KODEKSO PAKEITIMAI

7. Po dabartinio 11 skirsnio („Kontrolė“) įterpiamas naujas **11 skirsnis**, kurio formuluotė tokia:

„11. Vidaus peržiūros mechanizmas, nustatytas atsižvelgiant į Atitikties Orhuso konvencijai komiteto išvadas byloje ACCC/C/2015/128“

78. Atsižvelgdama į Atitikties Orhuso konvencijai komiteto išvadas byloje ACCC/C/2015/128, prašymus atlikti vidaus peržiūrą, pateiktus subjektų, kurie turi teisę teikti tokius prašymus, Komisija tvarkys naudodamasi toliau apibūdintu mechanizmu.

11.1. Subjektai, turintys teisę teikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą

79. Bet kuri nevyriausybinė organizacija, tenkinanti toliau išdėstytus kriterijus, turi teisę teikti Komisijai prašymą atlikti 11.4 skirsnyje išvardytą valstybės pagalbos sprendimų vidaus peržiūrą remdamasi tuo, kad veikla, kuriai skiriama valstybės pagalba ir (arba) kokie nors tuo sprendimu patvirtintos valstybės pagalbos priemonės aspektai, kurie yra neatsiejamai susiję su pagalbos tikslu⁶, prieštarauja tam tikrai Reglamento (EB) Nr. 1367/2006 2 straipsnio 1 dalies f punkte apibrėžtos Sąjungos aplinkos apsaugos teisės taisyklei (-ėms).

80. Nevyriausybinė organizacija turėtų turėti teisę teikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą pagal 79 dalį, jeigu:

- (a) ji yra savarankiškas pelno nesiekiantis juridinis asmuo pagal valstybės narės nacionalinę teisę ar praktiką;
- (b) jos pagrindinis nurodytas tikslas – skatinti aplinkos apsaugą pagal aplinkos apsaugos teisę;
- (c) ji veikia daugiau kaip dvejus metus ir aktyviai siekia b punkte nurodyto tikslo;

⁶ *Ex multis*, žr. pirmiau, 1977 m. kovo 22 d. Sprendimo *Iannelli & Volpi SpA* prieš *Ditta Paolo Meroni*, 74/76, EU:C:1977:51, 14 punktą.

- (d) dalykas, dėl kurio pateiktas prašymas atlikti vidaus peržiūrą, patenka į jos tikslo ir veiklos sritį.

11.2. Įrodymai, kuriuos būtina pateikti, kad būtų galima nustatyti, ar nevyriausybinių organizacijų turi teisę teikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą

81. Bet kuri nevyriausybinių organizacija, pagal 79 dalį teikianti prašymą atlikti valstybės pagalbos sprendimo vidaus peržiūrą, kaip įrodymus, kad ji atitinka 80 dalyje nustatytus kriterijus, turėtų pateikti toliau išvardytus dokumentus:

- (a) nevyriausybinių organizacijos statutą ar įstatus arba, jeigu pagal ES valstybės narės nacionalinę teisę nereikalaujama ir nenustatyta, kad nevyriausybinių organizacija priimtų statutą arba įstatus, – kitą dokumentą, kuris pagal nacionalinę praktiką turi tokią pačią galią;
- (b) nevyriausybinių organizacijos paskutinių dvejų metų metines veiklos ataskaitas;
- (c) teisinės registracijos nacionalinėse institucijose dokumento kopiją, jei nevyriausybinių organizacijos įsteigtos šalyse, kuriose tokias procedūras atlikti būtina, kad nevyriausybinių organizacija įgytų juridinio asmens statusą;
- (d) kai aktualu ir nedarant poveikio reikalavimui pateikti a–c punktuose pirmiau nurodytus dokumentus, informaciją ir dokumentus, patvirtinančius, kad Komisija tą nevyriausybinių organizaciją yra anksčiau pripažinusi turinčia teisę teikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą pagal 79 dalį, taip pat tos nevyriausybinių organizacijos pareiškimą, kad tinkamumo sąlygos tebėra tenkinamos;
- (e) jeigu dėl nuo nevyriausybinių organizacijos nepriklausančių priežasčių kurio nors iš tų dokumentų neįmanoma pateikti, ta organizacija kaip įrodymą gali pateikti kitus lygiaverčius dokumentus;
- (f) jeigu iš pateiktų dokumentų nėra aišku, kad nevyriausybinių organizacija siekia pagrindinio nurodyto tikslo – skatinti aplinkos apsaugą pagal aplinkos apsaugos teisę, kad ji veikia daugiau kaip dvejus metus ir aktyviai siekia šio tikslo arba kad dalykas, dėl kurio pateiktas prašymas atlikti vidaus peržiūrą, patenka į jos tikslų ir veiklos sritį, ta organizacija turi pateikti bet kokius kitus dokumentus, įrodančius, kad ji atitinka šį kriterijų.

11.3. Nevyriausybinių organizacijų arba advokato atstovavimas

82. Jeigu nevyriausybiniams organizacijoms atstovauja nevyriausybinių organizacija, taikoma 81 dalis.

83. Jeigu nevyriausybiniams organizacijoms atstovauja advokatas, su prašymu turėtų būti pateikiami dokumentai ir duomenys, įrodantys, kad advokatas turi teisę verstis advokato praktika valstybės narės teisme. Tokie dokumentai gali būti valstybėje narėje veikiančios advokatų asociacijos išduotas pažymėjimas arba bet koks kitas tuo pačiu tikslu pagal nacionalines taisykles išduotas dokumentas. Advokatas taip pat turėtų pateikti įgaliojimą, įrodantį, kad jis turi teisę atstovauti savo klientui.

11.4. Valstybės pagalbos sprendimai, dėl kurių gali būti teikiamas prašymas atlikti vidaus peržiūrą

84. Nevyriausybinių organizacijų, kurios turi teisę teikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą, prašymą atlikti pagal Tarybos reglamento (ES) 2015/1589 9 straipsnio 3 ir 4 dalis Komisijos priimtų galutinių valstybės pagalbos sprendimų, kuriais užbaigiama pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį inicijuota oficiali tyrimo procedūra, vidaus peržiūrą gali teikti, jeigu tokių sprendimų teisinis pagrindas yra:

- (i) SESV 107 straipsnio 3 dalies a punktas;
- (ii) SESV 107 straipsnio 3 dalies b punkto pirmą dalį;
- (iii) SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas;
- (iv) SESV 107 straipsnio 3 dalies d punktas;
- (v) SESV 107 straipsnio 3 dalies e punktas.

11.5. Prašymo atlikti vidaus peržiūrą turinys

85. Prašymas atlikti Komisijos sprendimo vidaus peržiūrą pagal 79 dalį turėtų būti teikiamas raštu, naudojantis Reglamento [xx] III priede pateikta forma, ir jame turėtų būti:

- (a) nurodytas Komisijos galutinis valstybės pagalbos sprendimas, kurio peržiūrą prašoma atlikti;
- (b) nurodytos konkrečios Sąjungos aplinkos apsaugos teisės nuostatos, kurias, kaip įtariama, pažeidė veikla, kuriai teikiama pagalba, ar kokie nors valstybės pagalbos priemonės, apie kurią pranešta, aspektai, kurie yra neatsiejamai susiję su pagalbos tikslu;
- (c) išdėstytos priežastys, kuriomis remiantis teikiamas prašymas;
- (d) pateikta atitinkama struktūrizuota informacija ir dokumentai, taip pat faktai ar teisiniai argumentai, pagrindžiantys kiekvieną iš tų motyvų;
- (e) nurodytas asmuo, kuris įgaliotas atstovauti prašančiajai šaliai bendraujant su trečiosiomis šalimis vidaus peržiūros tikslais, vardas, pavardė ir kontaktiniai duomenys;
- (f) pateikti įrodymai, kad, remiantis 79–81 dalyse išdėstytais kriterijais ir sąlygomis, prašančioji šalis turi teisę teikti prašymą.

86. Prašymas atlikti vidaus peržiūrą neturėtų viršyti 10 puslapių (neįskaitant dokumentų, kuriais pagrindžiamas 80 dalyje išdėstytų tinkamumo kriterijų laikymasis, ir kitų prašymui pagrįsti teikiamų priedų).

87. Priedai turėtų būti sunumeruoti, juose turėtų būti aiškiai pažymėtos antraštės, o prašyme atlikti vidaus peržiūrą jie turėtų būti nurodyti kaip nevalstybinės organizacijos pateiktų konkrečių faktų ir (arba) teisinių argumentų įrodymai.

88. 85 dalies e punkto tikslais, kai kelios nevyriausybinių organizacijų teikia bendrą prašymą, turėtų būti paskirtas bendras kontaktinis punktas.

89. Siekdama paspartinti vidaus peržiūros procedūrą, Komisija primygtinai ragina pasinaudoti toliau nurodytu teisių dėl kalbos atsisakymo pareiškimu, kurį nevyriausybinių organizacijų turėtų datuoti ir pasirašyti bei pateikti kartu su prašymu:

„Toliau pasirašęs asmuo, atstovaujantis prašančiajai nevyriausybinei organizacijai, teikiančiai prašymą dėl [nurodyti valstybės pagalbos sprendimo numerį ir pavadinimą], sutinka išimties tvarka atsisakyti savo teisių, kylančių iš Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 342 straipsnio kartu su EEB Reglamento Nr. 1/1958 3 straipsniu, ir su tuo, kad pagal Sutarties 297 straipsnį Komisijos priimamas ir pranešamas atsakymas būtų parengtas anglų k.“

11.6. Komisijos atliekamas vertinimas

90. Komisija prašymą turėtų nagrinėti, jei jis pateiktas teisę teikti prašymą atlikti vidaus peržiūrą turinčių subjektų, naudojant 85 dalyje nurodytą formą, nebent jis būtų akivaizdžiai nepagrįstas ar nemotyvuotas.

91. Jeigu dėl to paties valstybės pagalbos sprendimo pateikti keli prašymai atlikti vidaus peržiūrą, Komisija gali nuspręsti šiuos prašymus sujungti ir nagrinėti kaip vieną.

92. Komisija turėtų patikrinti, ar nevyriausybines organizacijos pateikti įrodymai liudija, kad veikla, kuriai teikiama pagalba, ar kokie nors valstybės pagalbos priemonės, apie kurią pranešta, aspektai, kurie yra neatsiejamai susiję su pagalbos tikslu, pažeidė vieną ar kelias konkrečias Sąjungos aplinkos apsaugos teisės nuostatas.

93. Jeigu remdamasi pagal 79–81 dalis pateikta informacija Komisija negali visapusiškai įvertinti, ar tie kriterijai ir (arba) sąlygos tenkinamos, ji turėtų paraginti prašančiąją šalį pateikti papildomų dokumentų arba informacijos, taip pat, jei taikoma, nekonfidencialią tų dokumentų ar informacijos versiją. Prašančioji šalis turėtų atsakyti per Komisijos nurodytą pagrįstą laikotarpį, kuris neturi viršyti 30 dienų. Tuo laikotarpiu 107 ir 108 dalyse nurodytų terminų skaičiavimas turėtų būti sustabdomas.

94. Prašymą atlikti vidaus peržiūrą Komisija nusiųs valstybei narei, kurios priemonė buvo patvirtinta peržiūrimu valstybės pagalbos sprendimu, kad ji galėtų pateikti pastabų ir, jei taikoma, nekonfidencialią tų pastabų versiją. Šiuo konsultaciniu laikotarpiu, kuris neturėtų viršyti 30 dienų, 107 ir 108 dalyse nurodytų terminų skaičiavimas turėtų būti sustabdomas.

95. Kai aktualu, Komisija gali konsultuotis su atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis bet kurioje Sąjungos valstybėje narėje, kad patikrintų ir įvertintų atitinkamos nevyriausybines organizacijos ar advokato pateiktą informaciją, susijusią su 80 dalyje nustatytais tinkamumo kriterijais arba prašymo motyvais. Jei taikoma, nacionalinės institucijos, su kuriomis konsultuojamasi, turėtų pateikti nekonfidencialią savo pastabų versiją. Šiuo konsultaciniu laikotarpiu, kuris neturėtų viršyti 30 dienų, 107 ir 108 dalyse nurodytų terminų skaičiavimas turėtų būti sustabdomas.

11.7. Laiko terminai

96. Nevyriausybinė organizacija prašymą atlikti vidaus peržiūrą turėtų pateikti ne vėliau kaip per 8 savaites nuo Komisijos valstybės pagalbos sprendimo paskelbimo.

97. Komisija savo motyvus atsakyme turėtų nurodyti kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per 16 savaičių nuo 96 dalyje nustatyto 8 savaičių termino pabaigos.

98. Kai Komisija negali laikytis 97 dalyje nustatyto termino, nors deramai to siekia, ji turėtų kuo greičiau ir ne vėliau kaip per ankstesnėje dalyje nurodytą laikotarpį

informuoti prašymą pateikusia nevyriausybine organizacija apie tai, kada ji ketina tai padaryti. Bet kuriuo atveju, Komisija turėtų tai padaryti per 22 savaites po 96 dalyje nustatyto 8 savaičių termino pabaigos.

11.8. Ieškinys Teisingumo Teisme

99. Prašymą atlikti vidaus peržiūrą pagal 79 dalį pateikusi nevyriausybine organizacija gali pareikšti ieškinį Teisingumo Teisme pagal SESV.

11.9. Prašymų atlikti vidaus peržiūrą teikimas elektroninėmis priemonėmis

100. Prašymai atlikti valstybės pagalbos sprendimo vidaus peržiūrą pagal 79 dalį turėtų būti teikiami naudojantis Komisijos interneto svetainėje viešai prieinama specialia internetine sistema.

11.10. Prašymų skelbimas ir jų gavimo internetinės sistemos

101. Komisija specialioje interneto svetainėje turėtų skelbti visus prašymus kuo greičiau po jų gavimo, o visus savo atsakymus – kuo greičiau po jų priėmimo.“

8. Geriausios praktikos kodekso **3 skirsnio** („Išankstinis pranešimas“) 16 punktas iš dalies keičiamas taip:

„Ryšių išankstinio pranešimo etape terminas ir forma labai priklauso nuo bylos sudėtingumo. Nors tokie ryšiai gali trukti keletą mėnesių, paprastai jų trukmė neturėtų viršyti 12 mėnesių.“

9. Geriausios praktikos kodekso **6 skirsnis** („Supaprastinta procedūra nesudėtingose bylose“) išbraukiamas.

10. Taikomumas

9.1 Dalinius pakeitimus, susijusius su 3 skirsniu („Išankstinis pranešimas“) ir 6 skirsniu („Supaprastinta procedūra nesudėtingose bylose“), Komisija turi taikyti po paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

9.2 Naująjį 11 skirsnį („Vidaus peržiūros mechanizmas, nustatytas atsižvelgiant į Atitikties Orhuso konvencijai komiteto išvadas byloje ACCC/C/2015/128“) Komisija taikys savo galutiniams sprendimams pagal naująjį 11.4 skirsnį. Šie sprendimai grindžiami pranešimais pagal Reglamentą [xx], kuriais valstybės narės patvirtina, kad nei veikla, kuriai teikiama valstybės pagalba, nei jokie valstybės pagalbos priemonės, apie kurią pranešta, aspektai, kurie yra neatsiejamai susiję su pagalbos tikslu, nepažeidžia Sąjungos aplinkos apsaugos teisės.

9.3 Pagalbos, apie kurią nepranešta, atveju Komisija naująjį 11 skirsnį taikys savo galutiniams sprendimams, kuriais užbaigiama naujajame 11.4 skirsnyje minėta oficiali tyrimo procedūra, jei sprendimas pradėti procedūrą pagal SESV 108 straipsnio 2 dalį buvo priimtas po Reglamento [xx] paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

11. Numeracijos pakeitimas

Atlikus pirmiau nurodytus dalinius pakeitimus, dabartinis 7 skirsnis („Oficiali tyrimo procedūra“), 8 skirsnis („Ekonomikos sektorių ir pagalbos priemonių tyrimai“), 9 skirsnis („Oficialūs skundai“), 10 skirsnis („Vertinimo planai“) ir 11 skirsnis („Kontrolė“) atitinkamai tampa 6, 7, 8, 9 ir 10 skirsniais.

DRAFT